

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
danjih ob torekih, četrkih
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za jeden mesec f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesece 3.— 4.50
za pol leta 6.— 9.—
za vsa leta 12.— 18.—
Naročnine je plačevati naprej na naročbe
brez priložene naročnine se uprava ne
ozira.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah toliko v Trstu, vo 24 avt.,
izven Trsta po 4 avt.

EDINOST

Oglaš se računsko po tarifu v petitu; za
naslove s debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Posilana, osmrtnice in javne zahvale, do-
mači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovano se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Narodno, reklamacijske in oglašne spre-
jeme upravnštvo ulica Molino pic-
colo št. 3, II. nadst. Naročnine in oglašne
je plačevati loco Trst. Odprto reklama-
cija se prosto pošilja.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč“.

Volilcem III., II. in I. volilnega razreda!

Gotovo pričakujete od nas navodila za občinske volitve v III., II. in I. razredu.

Z ozirom na obstoječe nezdrave razmere v javnem življenju tržaškem sklenil je podpisani odbor po vsestranskem posvetovanju, da za takrat v teh razredih ne postavi svojih kandidatov.

Prepuščamo torej slovanskim volilcem, da se vedejo po svoji lastni razsodnosti o sedanjih občinskih volitvah v III., II. in I. razredu.

ODBOR
pol. društva „Edinost“.

Častiti volilci V. kurije!

Na izrecno željo mnogih volilcev v Trstu in njega okolici, bil sem voljan kandidirati v peti kuriji, a le s pogojem, če bi me tudi pol. društvo „Edinost“ priporočilo in podpiralo. Dne 13. svečana je slavnoisto društvo na javnem shodu proglasilo drugega kandidata za to kurijo. Ker pa moj namen ni bil kandidirati na svojo roko, ne usiljevati se našim volilcem, odstopam od svoje kandidature ter se ob enem iskreno zahvaljujem vsem onim cenj. volilcem, kateri so hoteli glasovati zame.

Z odličnim spoštovanjem udani

M. Kamušič,
urednik „Brivca“.

Javni shod

pol. društva „Edinost“ dne 13. februarja 1897.
v telovadnici „Tržaškega Sokola“

Na shodu, ki ga je sklicalo pol. društvo „Edinost“ dne 13. t. m. zvečer, zbralo se je do 500 ljudi. Izrekli svoj pozdrav zborovalcem, je dejal predsednik Mandić, da kakor je navada vojskovodjem, da pred bitko zberejo generalni štab v posvetovanje, tako je bila dolžnost pol. društvu

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

ROMAN.

— Francoski spisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

Ta vest je vzbudila občo začudenje, najbolj pa pri Rislerju. A Chèbeovo dekletce je bilo tako zalo, pogledovalo ga je s tako sladkimi očmi, da se je vrli človek hipoma strastno zaljubil v njo. Morebiti je tudi ta ljubezen že delj časa ponevdoma spala v njegovem srcu...

In tako je prišlo, da je mlada gospa Rislerjeva v beli poročni obleki zvečer dne njene poroke z zmagovitim smehljajem motila vežino okno, ki je tako rekoč okviralo deset let njenega življenja. Ta ošabni nasmeh, iz katerega se je videlo globoko pomilovanje in nekaj zaničevanja, kakoršno more sploh povišanec gojiti za prvotno stanje svoje, je bil očividno namenjen ubogemu, izhujanemu otroku, katerega je v duhu videla tam gori sebi nasproti v temni noči in v minulosti in videlo se je, kakor da mu kliče, kažoča na tvornico:

„Kaj pravi sedaj, malička Chèbeova?... Sedaj sem tukaj, kakor vidiš...“

„Edinost“, da skliče svoje boritelje pred volilno borbo, ki se prične dne 17. t. m. Tega dne se prične občinske volitve z IV. razredom. Zadnjikrat smo Slovenci v prvo nastopili samostojno; do zmage nam ni bilo, ampak namen nam je bil, da polagoma pričnemo se svojo organizacijo. Odbor pol. društva „Edinost“ je tega menenja, da bi letos nadaljevali z organizacijo z samostojno udeležitvijo na volitvah. Na Vas, spoštovani zborovalci je sedaj, da izrečete svoje mnenje.

Druga važna točka današnje razprave bode pogovor o volitvi v V. kuriji. Vsakdo naj brez ozira in odkrito pove, kar misli, samo to Vas prosim, razprava naj bode mirna in stvarna.

Otvorjena je razprava.

Prvi se je oglasil za besedo gosp. Miha Hervatin. Govornik je bil tega mnenja, da bi se Slovenci tudi letos samostojno udeležili volitve v IV. razredu, da bi torej postavili lastne kandidate. Kakor take predlaga: (Govornik je prečital listo kandidatov, kakor smo jo priobčili mi v zadnjih dveh izdajih našega lista.) (Pohvala in odobravanje.)

Dr. Pretner: Vprašanje je, ali je umestno, da že sedaj postavljamo lastne kandidate? Ne taji, da ne bi bilo koristno tako vežbanje, ali vprašati se moramo, da-li bode uspeh primeren. Prav je, da se začnemo tudi migibati samostojno, toda to naj se zgodi — o pravem času. Sedaj pa gotovo razmere niso ugodne za to. Kakor so raz-

mere sedaj, je gotovo, da niti polovica naših ne pride na volišče. Zato meni govornik, da bi bilo za letos bolje, ako bi se vzdržali volitve. To je njegov tehten pomislek.

Predsednik: Predgovornik si je stavil celo vrsto vprašanj. Ali je umestno? Ali bode kaj uspeha? Ali ne bode imelo celo slabih nasledkov, ako sedaj nastopimo samostojno? Žal mu je, da gosp. predgovornik ni povedal svojih pomislekov v centralnem volilnem odboru, čegar člen je. Mi naj bi čakali na ugodnejše čase? Potem bomo čez tri leta ravno tam, kjer sme danes. Ako ne začnemo enkrat in ako ne bomo napredovali postopno, od leta do leta, potem ne bode nikoli nič. Uspeha se tudi mi ne nadejamo za sedaj. Vemo, da ne opravimo ničesar zoper veliko maso progresovcev! Ali množiti se moremo mi in pripravljati se moramo na bodoče odločilne boje. Zakaj naj bi se bali zlih posledic, ako se udeležimo volitev? Saj sme državljani in imamo svoja politiška prava!

Dr. Rybář: Tudi društvo „Edinost“ ve, da za sedaj ni nikake nade do izdatnega uspeha. Naši kandidatje ne aspirirajo na mesta občinskih svetovalcev; celó v zadregi bi bili, ako bi bili izvoljeni. Naši kandidatje so le protestkandidatje. Imenuvanje samostojnih slovenskih kandidatov bodi le v protest zoper trditve nasprotnikov. Oni trde, da je Trst čisto laško mesto, kakor da smo kje doli v Siciliji. Mi pa hočemo pokazati, da smo

Druga knjiga.

I.

Sprejemni dan moje soproge.

Dvanajsta ura. Marais zjutrukuje.

Med odmevajoče donenje zvonu od Saint Paula, Saint-Gervaisa, Saint-Dernisa du Saint-Sacrament se družijo rezki glas tvorniških zvoncev, dvigajoči se z dvorišč. Vsako posamezno zvonjenje ima svoj glas. Žalostni in veseli, živi in zaspani zvonovi se glasé vse vprek. Tu čuješ bogatih, srečnih zvonov, ki zvone stotinam delavcem, ubogih, plašnih zvonov, ki se za drugimi skrivajo ter se na videz delajo prav majhne, kakor bi se bali, da bi jih ne čul bankrot, in naposled tudi drznih, lažljivih zvonov, ki zvoné za vnanji svet, za ulice, hoteči vzbuditi misel, da je tu dobra kupčija in da ima opraviti mnogo ljudi.

Hvala Bogu, zvon Fromontove tvornice ne spada med te. Dober, star zvon je, ki ima pač že nekaj poklin, a v Maraisu ga ljudje poznajo že štirideset let, in praznik zanj je le ob nedeljah in izrednih dneh.

Na njegov glas dere cela vojska delavcev izpod pročelja nekdanje palače ter se razkroplja po bližnjih krčmah. Učenci se ustavljajo poleg kr-

dela zidarjev na obkrajnih kamenih tlakovih. Da si pridobé pol ure za igranje, pozajutrukujejo v petih minutah in sicer od vsega, kar se po pariških cestah prodaja za lačne in stradajoče: kostanj, orehe ali pa jabolka. Zidarji poleg njih uživajo med tem velike štruče, čez in čez pokrite z moko in mavčevim prahom. Ženskam se mudi in jaderno odhajajo. Vsaka ima doma ali pa v oskrbovalnici paziti na otroka ali na starega sorodnika, ali pa ima opraviti v gospodinjstvu. Z zarudelim trepalicami, od tvorniškega zraka stiskanimi prsi in z lasmi, pokritimi od drobnega, kašelj vzbujajočega prahu zametastih tapet, hité s košarico na roki tja po prenapolnjeni cesti, na kateri omnibusi le počasi hodijo naprej v tej silni gneči.

Blizu vrat, na kamenu, s katerega so se vi-tezi svoje dni zaganjali v sedlo, sedi Risler ter gleda smehljaje se, kake se prazni tvornica. Spoštljiva zaupljivost vseh teh pridnih ljudi, katere je poznal, ko je imel še tako skromno službo kakor ti, dé mu vselej dobro. Tisti „dober dan, gospod Risler“ od toliko različnih, a skozi in skozi prijaznih gla-sov, ogreva mu srce.

(Pride še.)

tudi mi tukaj. Z udeležitvijo na volitvi hočemo doseči ta dokaz. In zakaj naj bi ne volili, ko plačujemo davke?

Ako bi hoteli čakati na ugodnejše čase, zgodilo bi se nam kakor onemu potniku, ki je toliko časa čakal v čakalnici, dokler mu ni pred nosom oddrdral vlak. Mi se moramo pripravljati, nam treba, da šolamo svoje volilce. Saj to se najbolj očita tržaškim konservativcem, da nič ne delajo, ker se vedno, ker se boje lastne sence, ker si čisto niti ne upajo v važne seje mestnega sveta in ki so sedaj kar brez boja prepustili 4. razred progressovi stranki. Stranka, ki ne dela in ki se ne giblje, je zgubljena.

Stranke se krepe le z agitacijo, le z življenjem. Seveda ne zmagamo, ali verujte nam, da bode nasprotnikom imponovalo že to, da imamo toliko poguma, da si upamo nastopiti v volilnem boju kakor samostojna slovenska stranka!

Dr. Pretner opaza, da so se njegova izvajanja slabo tolmačila. Namen mu je bil jedino ta, da naj bi, kadar nastopimo, nastopili z importantno manjšino. Konservativna stranka pa je propadla v glavnem radi svojega slabega programa. Sicer pa priznavam, da se naš življenjski v mestu oživlja in da ne smemo metati orožja v stran.

Fran Godina je za to, da postavimo zopet letos svoje kandidate, da bodemo videli, kolika je razlika, to je: koliko smo napredovali od zadnjic.

Na to so jo sklenilo skero enoglasno, da politično društvo „Edinost“ postavi svoje lastne kandidate za IV. razred mestnih volitev.

Predsednik: Mnogo se je govorilo, ali bode kaj vpeha ali ne. Jaz pa pravim, da vpeh je odvisen od naših volilcev. Vsakdo naj vrši svojo dolžnost. Tudi nevolilci naj pomagajo; vspodbujajo naj volilce k vršenju svoje dolžnosti. Potem bode gotovo vpeh časten za nas.

(Pride še.)

Res Gorizianses.

(Kulturna sličica iz črno-žoltilih mejnih kolov)
Piše dr. K. T. v T.

„Si hi tacuerint lapides clamabunt“.

Možat korak storili so zadoje dni slovenski deželni poslanci goriški, zapustivši dvorano, v kateri že leta in leta v znamenju narodne „paritete“ slovenska večina deželnega prebivalstva žanje tedaj, ko se je sejala repa, spodajo polovico padobiva tačas, ko se je sejala pšenica. In ta korak napotil je tudi mene, da dam besedo na tem mestu pokrajini - pastrki, čije pretužne kulturne razmere niti širši slovenski javnosti niso dovolj jasne. Saj je za to pravi čas menda ravno sedaj, ko stopa tudi v Avstriji na plan — ljudstvo! Izvestnim krogom ne povem sicer ničesar novega, a to tudi ni moj namen. Le javno menenje, eno javno menenje, katero je pričelo stoprav sedaj z visoke stolice čiste in nepokvarjene kriščarske morale soditi in obsojati historično državno moralo in nje — organe, le ta faktor želim opozoriti na dejstvo, kako se izvršuje državna kulturna misija tam, kjer je objekt temu izvrševanju in tej misiji slučajne proletarce — Slovenec. Narodno vprašanje kakor tako ostajalo bo pri tej zgolj socialni sličici skoro popolnoma v stran in z mirno vestjo smel bi se zanimati za isto celo oni dr. Lueger, kateremu so še lani slavo peli sredi goriškega mesta goriški Slovenci menda zategadelj, da je smel potem z mirneje vestjo strmoglaviti eminenten kulturni zavod slovenski — celjsko gimnazije. Et meminisse juvat! Toda pustimo to...

Staro politično načelo veva vsaki državi, da skrbi posebno vestno za kulturni razvoj svojih obmejnih dežel, zlasti pa omih, kjer se spaja to in onstran meje rodistega plemena, istega jezika in — recimo, iste bližne minolosti. Kakor punčico v očesu neguje po tem načelu n. pr. Nemčija Alzacijo in Loreno, Avstrija pa poljsko Galicijo in morda tudi Bosno — da, celo onemogli Italiji se mora priznati, da ne pušča v nemar splošno kulturnega razvoja svojih obmejnih, žal, na narodno smrt obsojenih slovenskih podanikov... In pametno je to načelo, ker se z istim zabranjuje, da bi ne uhajale oči podanikom onstran meje, da bi se jim ne porajale v srce misli in želje, nezdržljive z državljansko zvestobo... Pa tudi tujec

prestopivši državno mejo, naj zadobi ugoden in prijeten utis o kulturnih razmerah nove mu države.

Sedaj pa poglejmo kako izvršuje naša država to načelo ob slovenski državni meji, kjer se jej seveda ni bati tistega uhajanja oči...; kako pa ta narod kulturno napreduje kakor tak in kako sodi tujec o slovenskem Avstrijcu, za božjo voljo za take malenkosti pač nimajo potrebnega časa izvestni krogi v Trstu. Dunaj pa je daleč, daleč...

Ljudsko šolstvo. Nikari se prestrašiti, cenjeni čitatelj, in nikari vsklikniti: toujours perdrix! prečitavši ta nadpis. Resnica je, da se je v zadnjem času mnogo pisarilo o tudeželnih šolskih razmerah, a to storilo se je le jednostranski. Le o zares prekrivčnem, nevrednem gmotnem položaju učiteljstva se je po vsej pravici tožilo, na isto opozarjalo se je merodavne kroge in javno menenje, a s tem se je le z jedne strani odgnilo zastor, s katerim bi najraje na veke vekov prikrila izvestna gospoda sad svojega kulturnega delovanja v pokrajini, čije jedina in največja pregreha je menda ta, da je — pokrajina slovenska. Učitelji so torej pač povzdignili svoj glas proš in pa preté in vsaki pozuovalec razmer zamore le iz vsega srca želeti, da bi ne ostal ta glas predolgo — glas upijočega v puščavi. Utegne se sicer pripetiti, da bo v doglednem času treba s svetilnico v roki iskati zavednega slov. učitelja na Goriškem. In marsikom bo prav tako...

Sedaj za učitelji pa naj pridejo do besede tudi učenci, da bo vedel svet prav presoditi, kako se koncem prosvetljenega 19. stoletja v pravni državi po nekod skrbi za splošno narodovo izobrazbo. Gorice same se ne bom dotikal — ker ne mraram nositi vode v — Sočo. V okvir te sličice ne spada dejstvo, da tudi tam doli še vedno le slovenska narodna požrtvovalnost izpolnjuje dolžnost države in dežele, ker tako veva peščica mož palestinskega domovinstva. A tam ima visoka vlada vsaj še oni toli moralni izgovor, naj položi slovenska deca na žrtvenik potrebne izobrazbe svojo narodnost in naj se izuči v italijanskih ljudskih šolah, katerih pač ne primanjkuje. V severnem delu provincije pa niti ta — liberalna morala ne velja, tu so šolske razmere, ne gledé na narodnostno vprašanje, katerega tu v tem pogledu nimamo, take, da so vredne razglašanja urbi et orbi. Prava avstrijska specialiteta so!

(Pride še.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 17. februarja 1897.

Gospod Burgstaller pred svojimi volilci.

Včeraj je torej poročal gosp. bivši drž. poslanec Burgstaller o svojem — „delovanju“. Govoril je poldrugo uro o Taaffeju, Windischgruetzu, Kielmansegu in Badeniju. Rekel je tudi, da bodoči trž. poslanci bodo imeli veliko manje dela, kajti vse težje delo da je dovršil — nur Lumpe sind bescheiden — on sam, gospod Burgstaller, kakor stoji tu zmagozavestno pred svojimi volilci. Da je pošteno delal za narodne interese Italijanov, se razume ob sebi; in v tem trudapolnem delu ga ni motilo niti dejstvo, — da večina uradnikov, njegovih volilcev, niso Italijani! Boljšega, požrtvovalnejega zastopnika si pač ne morejo želeli naši uradniki! Ali gospod Burgstaller še ni bil pri kraju z dokazi o svoji brezprimerni požrtvovalnosti. Po tolikem trudu bi želel siromak, da se odahne, da bi se mogel umakniti iz viharjev življenja parlamentarnega; ali požrtvovalnost gosp. Burgstallerja je brezmejna: ako menijo volilci, da bi bodoči parlament ne mogel pogrešati njega, neutrudljivega gosp. Burgstallerja, tedaj pa je — na razpolago svojim volilcem. Komur ne sega do srca taka brezprimerna požrtvovalnost, ta pač ni — tržaški konservativec! A ravno med uradniki je menda takih, ki nimajo pravega zmišla za vrline tržaških konservativcev in za požrtvovalno „delovanje“ gosp. Burgstallerja še posebej. Ne le da posnemamo iz privatnih povorov, da mnogi čudaki ne hote priznati zaslug g. Burgstallerja, ampak zlobni jeziki nam govore, da je bilo vse ledenomrzlo, ko je avršil gosp. bivši državni poslanec svoje poročilo ter da je na poziv gosp. predsednika shodu, naj dvigne roko, komur je ugajalo to poročilo, dvignilo roko le kakih trideset mož od 300 zborovalcev.

Doigo pa je govoril g. Burgstaller, predno je mogel povedati, kar je prav za prav hotel povedati: da je volilcem na razpolago! Vprašanje je seveda, kako bodo razpolagali volilci!

Drugega ne vemo povedati o g. Burgstallerju, ki je, dasi potreben miru, volilcem na razpolago!

Državnozbornske volitve. Minolo nedeljo je sklicalo goriško društvo „Sloga“ javen shod v Nabrežini. Iz Gorice so došli gg. dr. A. Gregorčič, dr. H. Tuma in A. Gabršček. Shod se je vršil od 3. do 6. zvečer, torej cele tri ure. — Po kratkem pozdravu sklicatelja dr. A. Gregorčiča je bil izvoljen predsednikom nabrežinski župan g. Ign. Tance, ki je dal besedo A. Gabrščeku, kateri je v obširnem govoru razpravljaj vprašanja: Kaj smo? Kakošno je naše stanje? Kaj hočemo? Naglašal je vseobsežnost programa naših sedanjih narodnih zastopnikov, ki skrbé po svojih močeh za vsestranski blagor naroda, tudi delavcev. — Železniški čuvaj g. Pondelek je izrekel željo, naj bi se prepustil mandat pete kurije — proletercem. — Gosp. dr. H. Tuma je govoril v važnosti naloge deželnih in državnih poslancev in o sposobnostih, katere morajo imeti. Govoril je obširneje o težavah kmečkega in obrtnega stanu v deželi. — Gosp. dr. A. Gregorčič je najprej pojasnil pomen besede „proletarci“ in omenil, da ta pridevek pri naših delavcih ni na mestu. Omenjal je, kaj se je doslej storilo za delavski stan in česa ni v prid kmečkemu stanu. — Pojasnoval je krivo menenje, da peta kurija je delavska kurija. Prišel je do zaključka, da pri nas na Goriškem je v tem pogledu nepotreben vsak boj, ker lahko dobimo kandidate, ki bodo z enako unemo delovali za kmečki ali delavski stan. — Gosp. A. Gabršček je konečno naglašal, da Slovenci na Goriškem imamo takih mož, katere voli lahko vsak Slovenec; navajal je zglede za to trditev. Dalje je govoril o razmerju delodajalcev in delavcev pri nas na Slovenskem, imenuoma na Nabrežini, in svaril pred dražilci iz tujine.

Naj bi ta shod dosegel zaželjeni uspeh, da bo vezala prijazna sloga Nabrežince vseh slojev!

Položaj na Kreti. Poveljniki vojnih ladij velesil so prijavili poveljniku grške eskadre, da so zasedli Kandijo. Ta okupacija se je izvršila s privoljenjem turške oblasti, ter sestoji iz: 100 ruskih, 100 francoskih, 100 angleških, 100 italijanskih in 30 avstrijskih mornarjev. Avstrijska eskadra, nahajajoča se pred Kreto, ni mogla izkrcati več mož, kajti omenjenih 30 mož je izkrcala oklopnica „Maria Theresia“, a oklopnica „Sebenico“ križa pred Retinonom. V kratkem pa dospo pred Kreto še oklopnica „Stephanie“, križarka „Satelit“ in pa tri torpedovke. Avstrija bode potem imela pred Kreto na razpolago 80 topov in 1300 mož ter se bode mogla udeležiti okupacije v razmerju svoji sili. Govori se pa tudi, da oklopnica „Kaiser Franz Joseph“, ki je te dni odplula iz Pulja, da dopelje na Kitajsko novega avstrijskega odposlanika bar. Czixama, pretrga svojo pot ter se pridruži avstrijski eskadri pred Kreto, kajti „Stephanie“ ni še pripravljena na pot. Čim pa dospé „Stephanie“ pred Kreto, bode oklopnica „Franz Joseph“ nadaljevala svojo pot v Kitajsko. „Franz Joseph“ utegne dospeti jutri pred Kreto.

Korespondenčni urad javlja včeraj: Iz Kaneje: Uporniki na Kreti so razdeljeni v tri oddelke, katerih vsak stoji pod poveljstvom grškega častnika, izstopivšega iz vojske.

Iz Aten: Službeni list objavlja povelje, ki je dal grški poveljnik polkovnik Vasses na Kreti izkrcanim vojakom. To povelje pozivlje vojake, da zasedejo otok v imenu kralja Georgija in da proglasijo okupacijo Krete.

Močen oddelek grških vojakov je zasedel utrdbo Agia ter ujel 400 Turkov, med katerimi je 100 vojakov. — V Pirej je dospelo 1500 begunov iz Herakliona.

Iz Carjegagrada: Danes (16.) se je sklenilo sestaviti dve eskadri za Kreto. Obe eskadri bodejo sestojali iz 9 vojnih ladij in 20 torpedovk. Temu brodogju se pridruži še eskadra iz sredozemskega morja. Turški minister mornarice je zahteval 500.000 turških lir izrednega kredita.

Različne vesti.

Ohajske volitve in „Mattinova logika“. Naši „konservativci“ zatrjajo v jeduomer, da se bore zoper skrajne življe, naj se že isti pojavljajo na tej ali oni strani. K tem skrajnim življem ne prištevajo samo progressovcev, ampak tudi nas pohlevne Slovence. Misliti bi morali torej, da stopijo konservativci o sedanjih volitvah v IV. razredu v v volilno borbo z vso vneemo in vsem bogatim aparatom, o katerem bi lahko razpolagali, da dovedejo do zmage — zmerne življe. — Toda večrajšnji „Mattino“ nas poučuje drugače. Govoré o kandidatih progressove in slovenske stranke kakor o skrajnih življih, pravi, da njegova dobromisleča stranka ni imenovala svojih kandidatov v IV. razredu radi posebnih razmer, ki vladajo v istem, kateri razred da je popolnoma podjarmljen od progressistov. Priporoča torej svojim somišljenikom, naj se vzdrže volitve.

To je pač posebna logika „Mattinova“.

Mi se seveda bi bili menili drugače: menili bi bili, da bi bila tem sveteja dolžnost konservativcem, da nastopijo z vso odločnostjo, ako vidijo, da se na vseh straneh pojavljajo od njih toliko sovraženi ekstremni življi. Na način pa, kakor postopajo naši konservativci, se pač ne konservira, ampak se le olajčuje zmaga resnično skrajnih življev — to je: progressistov. Kakoršna je logika „Mattinova“ in njegovih konservativcev, takošni so tudi njih — vspehi!

Vprašanje „Il Piccolo“. Te dni je „Mattino“ preresetaval delovauje gospodujočih progressovcev in je konstatoval, da v vseh 30 letih svojega gospodarstva niso napravili nikakoršnega važnišega dela. Opozoril je zajedno na mestni zastop v Tridentu, ki je tudi „liberalen“ in tudi „italijansko-naroden“ in ima na razpolago mnogo manjših sredstev, nego pa „liberalni-narodni“ mestni svet tržaški, a kljubu temu je izvel vodovod, zgradil šole, asaniral mesto! A v Trstu? Ničesar o tem! Zatorej je priporočil „Mattino“, da naj naši liberalci rajše posnemajo „gospodarstvo liberalcev v Tridentu, namesto da le kričé v jeduomer: Bratsko naše latinsko mesto.

„Il Piccolo“ seveda ni odgovoril na ta izvajanja, kajti s temi hinavci-nasilniki v občé ni možna razsodna polemika, ampak po svoji farizejski navadi zavil je vso stvar in pričel kričati: „Oj glejte ljudje božji, kakšni so ti konservativci! Zahvalite Boga, da oni niso na krmilu, kajti njih program je: delati dolgove! Daleč bi prišlo občinsko gospodarstvo v njih rokah. In, ako bi gospodarili konservativci ter res na podlagi dolgov pričeli graditi velikanska dela v provspéh domače industrije, pozvali bi si delavcev — kakor vselej — iz Kranjske, Koroške in Češke.

Tako „Piccolo“. Sedaj pa naj nam to „liberalno-narodno-progressovsko“ trobitu pove, od kod neki so sedaj vladajoči liberalci pozvali one stotine in stotine delavcev, ki gradijo v Šklednju plavže na račun industrialne družbe kranjske? Kakšni „patrijotje“ so ti delavci? Mar so domačini, ali pa vsi — od prvega do zadnjega! — podaniki „Piccolovega“ ideala, zjedinjene Italije? Ali delajo ti ljudje v provspéh domače industrije, ali v provspéh države, ki je — onkraj velike luže?

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu je poklonila ga. Marija Brückner-Dolinar 20 kron, vpisavši se kakor ustanovnica.

Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Rojanu. Iz Rojana nam pišejo: Ker naznanilo, ki smo je poslali minoli petek uredništvu „Edinosti“, da se bo v nedeljo 14. t. m. vršil ustanovni zbor ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Rojanu, po pomoti ni bilo priobčen, se je vsied tega udeležilo le malo občinstva. Med temi je bila večina naših slovenskih dam ženske podružnice iz mesta. Moral se je torej zbor preložiti na drugo nedeljo 21. t. m.

Usojamo si toraj opozarjati in ob jednem vabiti slav. občinstvo, posebno pa naše ženstvo, na ustanovni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 21. t. m. ob 4½ uri popoldne v dvorani društvene krčme v Rojanu. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednice. 2. Prečitavanje pravil. 3. Volitev ali potrditev zač. odbora. 4. Predlaganje nekaterih točk kot dodatek pravilom. 5. Vpisovanje družabnic. Ker je ustanovni zbor podružnice velike važnosti posebno za take, katerim delovanje družbe sv.

Cirila in Metoda ter njenih podružnic ni znano, vabimo naše rojakinje, posebno iz Barkovelj in Grete, naj se v obilem številu udeležé ustanovnega zbora, kjer se bo vršilo ob jednem, kakor omenjeno v 5. točki dnevnega reda, tudi vpisovanje družabnic, kajti do sedaj oglasile so se le gospe in gospodičine iz Rojana.

Na dan torej, drage Greterice in Barkovljanke! Pokažite, da tudi vé bdite ter da ste pripravljene tudi ve pomagati svojemu narodu in njegovi ubogi deci, katero vabi naš narodni sovražnik v svoje vrte! Na svidenje toraj v nedeljo!

Ustanovni odbor.

Pripomba uredništva: Gori omenjeno naznanilo ni izostalo, kakor menijo velespoštovane depisateljice, po pomoti, ampak zato, ker se nam je bilo reklo, da naj je objavimo le v tem slučaju ako pol. društvo „Edinost“ ne bo imelo istega dne svojega shoda. Ker pa je to društvo resnično imelo svoj shod dne 14. t. m., nismo objavili vesti o ustanovnem zboru podružnice.

Kako bi bilo potrebno okrajno glavarstvo za okolico, dokaznje nastopni slučaj:

Tržaškemu okoličanu, ki biva sedaj v Celju na Štajerskem, je tukajšnji mestni magistrat naložil neke poprave v njegovi hiši v trž. okolici. Ker je sedaj po zimi neugoden čas za to, uložil je dotičnik prošnjo na magistrat, da bi mu dovolil daljši rok za zahtevane poprave.

Prošnjo je spisal seveda v slovenskem jeziku, kajti kedo bi mu napravil v Celju, kjer ni niti tolmača za italijanski jezik, italijansko prošnjo? Toda magistrat mu je vrnil prošnjo nerešeno, ker da je spisana v jeziku, ki ni jezik občine. Slovenski jezik, katerega govori tretjina tržaških občanov, da je tuj jezik v Trstu! In to samo radi tega, ker ga na magistratu ne razumejo.

Dotičnik se je pritožil na delegacijo — toda ni treba, da je prerok, kedor hoče povedati, kakšen vspeh bo imela pritožba. Naj pa kedo reče, da ni potrebno okrajno glavarstvo za okolico! Državne oblasti, ki so večkrat izrekle, da je zavračanje slovenskih ulog od strani magistrata očito kršenje državnih osnovnih zakonov, pa mirno gledajo, kako magistrat nadaljuje in ponavlja to očito kršenje zakonov.

Drugi deželni jezik v šolah na Kranjskem. Deželni šolski svet za Kranjsko je izdal naredbo, da je v vseh štiri- in večrazrednih javnih ljudskih šolah na Kranjskem z II. šolskim polletjem t. l. uvesti od III. razreda naprej nemški jezik kakor obligaten predmet, če je dotična šola se slovenskim naučnim jezikom, slovenski jezik pa, če je šola z nemškim naučnim jezikom.

Veliki ples „Del. podp. društva“ se bo vršil torej prihodnjo soboto v gledališču „Politeama Rossetti“. Vstopnice se dobivajo pri g. Antonu Žitku, via Stadion št. 1, v kavarnah „Commercio“ in „Tedesco“, v društveni pisarni in pri odbornikih društva. Lože pa se dobivajo v društveni pisarni in sicer: spodnje po 4 gold., zgornje po 2 gld. Na plesu bo igrala popolna vojaška godba.

Ne treba praviti, da je „Del. podp. društvo“ se svojimi 1500 členov temeljni ogel narodne organizacije v Trstu; in dokler ni bilo naše socialno življenje tako razvito kakor sedaj, bilo je to društvo nekako središče vsemu narodnemu življenju. To društvo je velik dobrotnik našega naroda, ne le v gmotnem, ampak tudi duševnem pogledu. Hvalo smo torej dolžni „Del. podp. društvu“, ki kakor skrben oče zbira okolo sebe naše delavske vrste. Slovenci tržaški vseh slojev! Dokažimo za dejanjem svojo hvaležnost — pridimo vsi na veselico, katero smatramo vsako leto kakor splošno narodno slavlje!

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah vabi na veselico s plesom, katera bo v nedeljo dne 21. februarja t. l. v prostorih gostilne „Gospodarskega društva“ na Greti. Razpored: 1. M. Brajša: „Istarskim Sokolom“, zbor. 2. M. H. in H. R.: „Narodne pesni“, izvaja mešani zbor. 3. *.: „Pomota v zmešnjavi“, šaljivo-komičen prizor. 4. Küntze: „Vinska poskočnica“, šaljivi zbor s komičnim kretanjem. 5. Iv. S. F.: „Pol ure oficir“, burka s petjem v enem dejanju; uglazbil Hrabr. Ražem. 6. Ples in prosta zabava. — Med posameznimi točkami in pri plesu igral bo oddelek veteranske godbe. Vstopnina: K veselici za osebo 20 nč., sedeži 10 nč.; k plesu 80 nč. (Gospice,

vpeljane po gospodih, so vstopnina k plesu prosta, posamezne plačajo 20 nč. — Začetek točno ob 7. uri zvečer. ODBOR.

Ples „Tržaškega podpornega in brainega društva“ se je vršil dne 6. t. m. Izid tega društvenega plesa je bil jako sijajen in povojen vsem zahtevam. Dvorana je bila jako okusno odličena. Sviral je orkester c. kr. pešpolka št. 87., ki je izvrstno izvršil svojo nalogo. Udeležilo se je plesa večina členov, kakor tudi mnogo drugih narodnih Slovencev. Počastila so ples razna zastopstva tukajšnjih slovenskih društev kakor n. pr. „Delalsko podporno društvo“, pevsko društvo „Kolo“, nadalje: „Societa Austria“, „Unione Operaia“ itd.

Plesne točke so se vršile jako lepo in redno. Četvorko je plesalo nad 100 parov. Plesalo se je živahno do ranega jutra.

Ob enem navedemo tukaj tudi darovatelje o priliki društvenega plesa, in sicer: Teodor vitez Rinaldini 30 kron, Economo 20 K., Hagicosta 20 K., direkcija Lloyd 10 K., Gentilomo 10 K., Kovačević 10 K., Krekič 10 K., Urbancich 10 K., baron Reimelt 10 K., K. Busich pol. rav. 10 K., Kalister Fr. 10 K., Potočnik 8 K., Leitenburg pl. Jos. 6 K., Klodič pl. Sabladoski 6 K., Živic Mat. 6 K., Kravos J. 6 K., Rebek Ant. 6 K., Lampe Edv. 2 K., Albori 4 K., Dreher 4 K., dr. Gustav Gregorin 4 K., Godnik 4 K., dr. Glaser 4 K., Goljevšček Alojzij 4 K., Haker Em. 4 K., Horak Ed. 4 K., Kocjančič M. 4 K., Kvas 4 K., Mahorčič M. 4 K., Mankoč Jak. 4 K., Macak Iv. 4 K., Nabergoj vitez Iv. 4 K., dr. Prätner Mat. 4 K., Šabec 4 K., Šorli 4 K., Sottler 4 K., Trnovec 4 K., dr. Martinis Jos. 4 K., Cink F. 4 K., Pogorelec Iv. 4 K., Prelog Iv. 4 K., „Slovansko pevsko društvo“ 4 K., „Delalsko podporno društvo“ 4 K., Lenček Urban 3 K., Truden M. 3 K., Vodopivec A. 3 K., pevsko društvo „Kolo“ 3 K., Abram Iv. 2 K., Abram Fr. 2 K., Hrovatin Iv. 2 K., Hrast Ant. 2 K., Klemenc Jak. 2 K., Metlikovič Ter. 2 K., Mandič M. 2 K., Mahne Jos. 2 K., Počkaj Ant. 2 K., Perhave Jak. 2 K., Pertot dr. Sim. 2 K., Rešic Fr. 2 K., dr. Otok. Rybar 2 K., Ribarič bratje 2 K., Skupin Kristij 2 K., Žbona Andrej 2 K., Požun Iv. 2 K., Grebenc Vek. 2 K., Žitko Anton 2 K., Žitko Fran 2 K., Škočir V. 2 K., Lampe Jos. 2 K., Jevšek Fran 2 K., Colja Drag. 2 K., Hmelak Fran 2 K., Kosovel V. 2 K., Kokalj Iv. in Rožička Ant. po 2 K., N. N. 2 K., Čušner Iv. 2 K., Repe 5 K., Delcot Drag. 1 K., Urbančič J. 1 K., Gašpersič A. 1 K., Lenassi Fr. 1 K., Mirkovič N. 1 K., Piščanc V. 1 K., Mušek P. 1 K.

Odbor omenjenega društva se za ta darila najtopleje zahvaljuje in prosi tudi v prihodnje to lepo razcvitajoče društvo ne pozabiti.

Ob tej priliki moramo zahvaliti tudi gosp. Trdina Jakoba, ki je podaril 2 K. v društveno pušico za sv. Cirila in Metoda. Odbor.

Veselica pevškega društva „Zarja“ v Rojanu. ki se je vršila minoli nedeljo, je privabila toliko občinstva, da je bila napolnjena dvorana.

Posebnim veseljem smo opazili veliko udeležbo od strani domačinov, ki so menda hoteli nekako demonstrativno pokazati svoje simpatije do tega društva. Program se je vršil v občé zadovoljnost. Petje je bilo precizno, zlasti pa sougajale narodne pesmi, proizvajane od mešanega zbora, in pa šaljivi zbor „Nos“. Igra „Muteo“ se je vršila gladko in vzbujala mnogo smeha med poslušalci. Vsa hvala gre torej gospicama Kristini Piščančevi in Ivanki Gržinovi ter gospodom Bremicu Razmu in Bitenu. Po „besedi“ je bil jako animiran ples in živahna svobodna zabava. Hvala Rojančanom, kajti ne spominjamo se, da bi se bila veselica v Rojanu vršila v tako lepem redu, kakor to pot. I to je znak napredovanja našega ljudstva. Tako bodi tudi v bodoče, da dokažemo svetu, da se zavedamo svoje cene, a da hočemo to svojo vrednost kazati vsikdar načinom, ki je navaden med poštenimi in miroljubnimi ljudmi. — Pevci društva „Zarja“! Minole nedelje ste videli, kolike simpatije uživata med domačini in lastnimi rojaki! Pokažite neumornim trudom, da ste vredni teh simpatij; oklenite se društva, dvigajte je v čast in ponos sebi in narodu!

Avstrijski parnik „San Rocco“ izgubljen. Iz Pariza brzojavljajo, da je parnik „San Rocco“ (lasnik Villa Tarabocchia v Trstu) smatrati izgubljenim. Ta parnik je odplul dne 22. januarja iz

